

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Igye szept. és a tél.

MEGJELENIK MEGTEREMTÉNYEK:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDAIVAL
Városi nyomda.

Íde küldendő a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadóhatalmazon: **A VÁROSI NYOMDA.**

A városokról.

A kormányának és törvényhozásának kétségkívül feladata, hogy a városokat oly arányban, mint amiben az állam részére funkciókat teljesítenek és oly mértékben, mint amikben egyéni felfogásokkal és tevékenységükkel hozzájárulnak a magyar nemzeti állam kiépítéséhez, ha nem is teljes valóságban, de az új köz. életmennyek létesítésében és a meglevők átalakításában járuljanak hozzá a város teherviselő képességének fokozatához és a modern fejlődéssel járó kiadások könnyebb elviseléséhez.

A helyi érdekekkel azonosuló állami érdekek közül mindjárt első sorban említjük a városok népoktatási ügyét, melyre nézve kívánatos, hogy a városokban levő népiskolák államosítottassanak. Legyen a népoktatás teljesen ingyenes. A tanító erőket fizesse és saját intencióinak megfelelően nevezze ki az állam. Iskolahelyiségről, egyéb dologi kiadásokról, valamint szegénysorsu tanköteles gyermekeknek iskolai eszközökkel és tankönyvekkel való ellátásáról gondoskodjék az illető város.

Ily gondoskodás mellett két célt érnek el. Az egyik az, hogy az állam a magyar nemzeti érzés és nyelv kultuszának legbuzgóbb művelőit alkalmazhatná a városi népiskolákban. A másik pedig az, hogy a városok az iskolai kiadások jórészt megkímélvén, az ekként rendelkezésre maradt tettekes évi kiadások, egyéb kulturális intézmények létesítésére és fenntartására lennének fordíthatók.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy városainkban az ingatlan javaknak tűzkár elleni biztosítását maga a város eszközölje. A kötelező tűzkárbiztosítás jelentékeny évi jövedelmet hozna a város pénztárába, mely jövedelméből nem pusztán a tűzoltó intézmény lenne czélszerűbb módon fejleszhető, hanem az összes városokban csakhamar fogatnba vehető lenne a tűzoltás hatékonyságának legkülönböztetlenebb eszközéről, nevezetesen a vízvezeték és ártézi kutak létesítéséről való kötelező gondoskodás. E gondoskodással egyuttal a város egyik legfontosabb közegészségi kérdése is legezészerűbb megoldást nyerne.

A városok jövedelmei szaporításának bőséges forrását képezhetnék a városi *takarékpénztárak*. Mert a város egy takarékpénztár létesítésével oly jelentékeny jövedelmi forrást nyerne, mely nemcsak a kulturális és közgazdasági intézmények megteremtésének szolgálna állandó fedezetül, hanem idővel még a városi pótdadók csökkentésének lehetőségét is eredményezné.

A városi takarékpénztárakban lennének a városi alapok, alapítványok, valamint az árvapénzek elhelyezve. De jogosítva lennének a városok megfelelő biztosítás mellett az alapokat és alapítványokat szükséges és hasznos beruházásokra is fordítani, illetőleg azokat kölcsön venni, nehogy továbbra

is érvényesüljön a városokra nézve valóban elszomorító káros helyzet, hogy míg a város takarékpénztári betétei után csak $3\frac{1}{2}\%$ -os kamatot huz, — addig kölcsönvétel törkei után $4\frac{1}{2}$ — 5% -os kamatot kénytelen fizetni.

A városok fejlesztésének és berendezésének alapvető feltétele, hogy legyen minden városnak lehető messzenemző célokot felölölő, de a város szellemi és anyagi erőt soha túl nem haladó városszabályozási és fejlesztési terve. A közegészségi intézmények (vízvezeték, csatornázás, utczaürköltés, parkirozás és fürdőhely) képeznek a város gondoskodásának legelső tárgyait. Ezekkel parallel lépést kell tartania a kulturális intézmények létesítésének. Mindezekhez járulnak a közgazdasági érdekek előmozdítására vonatkozó intézmények.

Az okos várospolitika tehát azt parancsolja, hogy minden város saját anyagi erejének mérlegelésével alkalmazkodjék az ország fejlődésének méreteihez; s a városfejlesztés öntudatos munkájában sohse engedje magát véletelre ragadtatni, hanem a kitűzött célt vesse össze a városi anyagi erejével és azon hivatással, melynek megvalósítására vállalkozott.

Az öntudatos fejlesztés és haladás útján kísérje a város kormányzatának bíráló és ítélő elméjét egy szabályos gondolat; és ez nem más, mint minden téren és minden vonatkozásban a konszolidált állapotnak megteremtése.

A városok kormányzó tényezőinek a haladás útján tett minden lépése legyen megfontolt, ugyszólván hideg számításra alapuló. Az öntudatos fejlődést jelző alkotások ez esetben lesznek maradó becsek és céljuknak megfelelők; és a város polgárainak szemléletében is csak akkor lesznek valódi értékűek.

A városok fejlesztése határvonalának megállapításában a főszó, a főtekintség mindig a városok pénzügyi és vagyoni helyzetére esik. Konszolidált vagyoni állapot nélkül megszűnik a további elterelés és egészséges fejlődés lehetősége, ennek hiányában kikisik a kézből a további haladás alapfeltétele, sőt még tán az eddigi alkotások is jelentékeny értékcsökkenést szenvedhetnek.

E szempont tehát az, mely a fejlődés vágyától lekesített városokat és ezek kormányzatának figyelmét folyton a törvényhozás bölcsességének és a kormány mely belátásának illetékes fórumai felé irányítja; a városok új szervezésével kapcsolatban tőlük várva, hogy a jogosság és méltányosság határain belül adják meg a városoknak mindazokat, melyek az elő igazság követelményei szerint őket megilletik.

Ugyanis arról van már régóta szó, hogy a városok az átruházott hatáskörben teljesített és tetemes anyagi áldozatokkal járó funkciókért igazságos mértékben kártalanultassanak.

Hogy eddigelé a városok eléggé nem hangzottak a jelzett irányban megvalósítandó igényüket, annak oka a városok fejlődésének mozdultatlanságában keresendő.

Amint azonban — mintegy varázsütésre — a városok egész vonalán megindult a fejlődés elfojthatatlan vágya által hajtott tevékenység és mozgalom: e pillanatban fölszámelték és átudatára ebredtek a városok is, követelvéni az állam javára teljesített személyi és dologi kiadásainak megtérítését.

És erre annál nagyobb szükség mutatkozik, mert az államigazgatás összes agraiban alkalmazott hivatalnok és tisztviselők fizetésének rendszere és javítása a fejlődött viszonyok kívánalmailhoz mérten bekövetkezéven, elődázhatatlanul elérkezett az a pillanat is, melyben a városok alkalmazottainak fizetésrendezéséről is gondoskodnunk kell.

Az a kérdés most már, hogy miben álljon az állami funkciók rekompenciációja és minő legyen annak aránya és formája? Késpzében, évi hozzájárulásban történjék-e az, vagy pedig az állam által gyakorolt hasznóhajtó jogoknak átutalásával

Azon alapelvekből kiindulva, hogy az államnak nincs mit elajándékoznia; és az ajándékozás tényével a városok önkormányzati jogának épsége sem törhetné el, hogy az állam nagyobb arányú ingerenciáját nyerjen a városok felett; de viszont a városok sem fogadhatván el az államtól ily formában nyújtott ajándékot; — az objektív és igazságos mérték követelményének megfelelően kiszámítandó, hogy mely város minő kiadásokkal járul hozzá az átruházott hatáskörben teljesített állami teendők ellátásához.

Ekként megállapíthatván minden városnak rekompenzálendő egyéni kára, akár az állam évi járulékával, akár pedig a husfogyasztási és borítaladók átengedésével és az esetben mutatkozó differenciák kiegyenlítésével, a városok jogos igénye a tárgyilagoss igazság követelményének megfelelően legcélszerűbben kielégíthető.

Csak futólagosan említve meg azon tetemes anyagi előnyöket, melyeket a világitási eszközöknek, továbbá a vízvezetéknek és helyi közúti közlekedés eszközeinek létesítése és házi kezelésé vétele a városok javára biztosítanak, berekesztésül a városoknak még csak két jogos kívánságát fejezzük ki. S ez az, hogy a városok az utadó és a katonabeszállásolási pótdó fizetésének kötelezettsége alól mentesszenek.

Hiszen maga a városi jelleg és a közlekedés, valamint a közegészségügyi viszonyok számadásának érdekei megkövetelik, hogy a város belső területén és annak határában a lehetőség szerint legjobb utak és azokon legszolidább szerkezetű tartósság és esztétikai szempontok kifogástalan műtárgyak álljanak rendelkezésre. E cél azonban csak akkor lesz elérhető, ha a városok az utadó fizetésének kötelezettsége alól szabadulván, anyagi erejüknek ezen vonatkozásban vett helyességét jó utagi és műtárgyak létesítésére és fenntartására fordíthatják.

Avagy miként jön és jöhet némely törekvő város azon teljesen igazságtalan és méltánytalan helyzetbe, hogy midőn szilárd anyaggal burkolt, modern csatornázási rendszerrel víztelenített utai és mintaszíni műtárgyai vannak; midőn emez alkotások létesítése és évi fenntartása a városnak tömémentelen anyagi áldozatába és költségébe kerül, azok mellett még lakosai által direkt és egyénilleg követe is hozzájáruljon az utadó terhes fizetéséhez.

És miként jönnek a városok ahöz, hogy tetemes beruházásokkal létesített katonai lakóházak költséggel járó évi fenntartása mellett szintoly mértékben járuljanak hozzá a katonai beszállásolás címén kivett pótdókhöz, mint azon kis és nagyközségek, melyek ezen vonatkozásban semmi anyagi áldozatot nem hoztak.

Fizetésrendezés.

A vármegyei tisztviselők fizetésrendezése megtörtént. Igaz, hogy munkásságuknak most sincs meg a teljes jutalma, de a mai világban ki várhatna teljes mértékben erkölcsi és anyagi elismerést. Másrészt azonban a vármegyei tisztviselők mégis jobb ellátásba jutottak és régen felhangzó panaszaiik javarésben orvosolva lettek.

Nem úgy azonban a városi tisztviselők panaszai. Itt-ott történt ugyan némi fizetésrendezés, de a legtöbb helyen az inkább olyan alamszerű számba ment, amely bizony nem emelte a tisztviselőknek képzett tisztviselőkké önértékét. Az egyes városok vagy terheikre hivatkozással tagadták meg a fizetésemelést és azzal mentették magukat, hogy a közköltői ily címen emelni lehetetlen. Más városok kisköro képviselőittele pedig abban a vastag tévedésben leledik, hogy a tisztviselő érje be a mostani fizetésével és ha ez nem tetszik, keresse boldogulásának eszközeit másutt, más téren. Ilyen és ehhez hasonló gondolkodás mellett aztán nem csoda, ha a legtöbb helyen a városi tisztviselők fizetésemelés iránti mozgalma nem ér el eredményt. Marad minden a régiiben és igen sok érdemes munkása a közigazgatásnak hazza napra-ig az igit csekély fizetésért, oly csekély javadalmazásért, mely sem képzettségével nem áll arányban, sem állásának díszet nem ad.

A nagy közönség pedig egyetlenség testület lelett sem mond több szeretetlen kritikát, mint a közigazgatási tisztviselőkké felett. Mindent ki van, mindent követel, csak akkor halgat, mikor az a hokoltalan tisztviselő munkájának jobb javadalmazását kéri. Vagyis akkor sem halgat, hanem tudatában annak, hogy ő fizeti a város cselődjeit (értsd alatta a tisztikart is), harsogó szóval, a munka értékeknek teljes tudatfalgásával olybá tekinti a tisztviselőt, mint aki érdemtellenül veszi fel azt a fizetést, melyből aig tud állásához mérten élni. Ne csodáljuk tehát, ha az önértékesítésből felvöl fordul a nagyhatalmu képviselőtestülethez fizetésemelésért, mert ha hosszas kérésre kap is valamit, ebben a nagy kinnal adott ajándékban kevés a köszönet és a megalkodás.

Városunk majdnem egy évtizeddel ezelőtt rendezte a tisztviselők fizetését. A rendezés azonban — valjuk be — aránytalanul történt. Az akkori idők politikai viszonyai — körejtárszottak ebben a rendezésben és bizony-bizony némely ember maga is csodálkozott azon, hogy miképpen jutott csekély hivatala mellett tirthető javadalmazásba. Nagy szerepet játszott ez időben egyesek alkalmazkodási ügyessége is, míg a szerényebb tisztviselők egyszerűen melkölve lett javadalmam emelésénél. Akkor főképesítés volt egy daleyleti tagság és egy jó tenorhangnak több értéke volt három diplomáinál. Igaz, hogy a képesítésnek eme fentemített és a közigazgatásnál eüdig ismeretlen foka csak a kisebb hivataloknál lett a gyakorlatban alkalmazva, de a bizonyi viszony, hogy a daleyleti tagság nem járt hivatal és haszon nélkül.

Most azonban más viszonyok közt élünk és a város vezető emberei valódi értekel szerint becsülik meg a tisztikar munkás tagjait. Éppen ez okból nem is kételkedünk, hogy a nálunk is okvetlenül bekövetkező fizetésrendezés sok tekintetben igazságosabb elbirálásban fog részesülni. Ma már nem kllékek vezetik a város ügyeit, hanem egy célra törekvő, személyeket nem válogató, a munkás tisztviselő fázadosását nemcsak üres szavakkal, hanem becsületes fizetéssel is jutalmazni akaró testület. Hovatöbb meggyőződik minden értesem ember arról, hogy a képzett, művelt, dolgát ügybuzgalommal végző, lelkiismeretes tisztviselő a mai viszonyok között jelenlegi javadalmazásából nem tud állásához illően kijönni. Mert ne feledjük, hogy egy nagy, haladó város tisztviselőitől nemcsak hivatalos kötelességeinek pontos betartását kívánhatja meg, de azt is, hogy az a tisztviselő társadalmi tekintetben is diszére legyen annak a városnak, mely tisztviselőitől intelligenciáját kíván. De nem is vonhatja ki egy városi tisztviselő magát a társadalmi élet köréből, mert a legtöbb új eszme a társadalmi életben vetődik fel az intelligens tisztviselői kar meleg szeretete alatt. Erre célzott maga a miniszterelnök is lapunk most számban közzét rendeltében, melyben a közlekedés becses faktori közé számítja a tisztviselői kart. Már pedig hogyan tehetne eleget a tisztikar ezen kötelességeinek anyagi eszközök nélkül és miképpen vehetne részt a társadalmi élet mozgalmaiban akkor, midőn minden filér hováfordítását kétszer is meg kell gondolni.

Most, hogy nálunk a szervezeti szabályzatot revidéjük, szó fog esni a fizetésrendezésről is. Nem ismerjük az idevonatkozó javaslatokat és pusztán csak hallomás után közöljük, hogy **korptólék** behozatala van czélba véve. Ezen korptólék a nyugdíjba is beszámítatnak. Nem ártott volna ezen kérdést lapunkban szelőstetni, mert báncsaára akadt volna munkatársaink közt nem egy, aki gyakorlati tanácsával dűlőre vitte volna ezen fontos és a tisztviselők jóvendőjét biztosítani kívánó kérdést.

A magunk részéről ez alkalommal csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy a korpótlék ötdövébe legyen és minden évben tisztviselő, ki tíz évet töltött a város szolgálatában, 1906 január 1-jétől kezdve két ötdövébe pótlókat kapjon, akár egy, akár több állásban töltötte el azt a tíz évet, nem számítva be ezen tíz évbe a millenáris két évet. A korpótlék a törzsiszét tíz százaléka lenne. A korpótlék még ízben emelketnek 5—5 éven és a betöltött husz szolgálati évnél kezdődik. Mert nézetünk szerint nagy méltánytalanság volna azokra nézve, kik már tíz, husz, vagy ennél is több évet szolgáltak, ha épp úgy ötdövébe pótlékkal lépnének az új rendszerbe, mint azok, kik ugyyszólván a közel múltban kezdték meg szolgálatukat.

A rendezés a lakáspenzt is vegye figyelembe, mert a mostani lakáspenzre a főbb tisztviselő épp úgy ráfizet, mint a kishivatalnok. A lakáspenzt husz százalékkal kellene emelni, de még ebben az esetben is a tisztviselőknél legnagyobb része ráfizetne a mai hálattalan lakásbérletekre.

Az általunk fent említett korpótlék behozatalával és a lakáspenznek husz százalékkal történendő emelésével a város háztartásában felmerülő többlet nagyrésze vagy közöltöt emeléséből, vagy új jövedelmi források nyitásától volna fedezendő. Az így felmerülő kiadást azonban az által is lehetne csökkenteni, ha nem egyszerűre, de fokozatosan beszűkítetnénk olyan kisebb állásokat, melyek nélkül könnyen meg lehetnének és amely állások a múltban akképpen kezelezték, hogy a protekció mindenkor menedék helyéül akarta berendezni a városházát.

Természetes dolog, hogy ez a fizetésrendezés a törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjainak méltányos ítélete és jóakaratu bölcsesége nélkül nem válhatik várossá. De mi hisszük, hogy annak többsége szívesen megadja a tisztviselői karnak azt, amitől más szegényebb városok sem zárkóztak el.

K. A.

Miniszteri rendeletek.

Szám: 999/II. b)—1905.

M. kir. belügyminiszter.

Debreczen sz. kir. város közönségének.

Az 1904. évi augusztus hó 5-én tartott bizottsági közgyűlésben 218. sz. alatt hozott határozatának azeri részeit, melyeket a 101.439/1904. sz. leiratom folytán mult évi december hó 1-én 310. szám alatt hozott újabb közgyűlési határozatában fentartott, valamint ez utóbbi határozat, melyhöz az Osztrák-Magyar banknál fennálló 8.701,207 K 68 f. tartozásának konvertálására, továbbá egyéb pénzintezetekről, illetőleg városi alakpótlék felvett kölcsönökből még fennálló tartozások kifizetésére, ugyszintén a határozatban részletezett befektetésekre és egyéb czélokra az Osztrák-Magyar banktól 4.66%-os annuitás mellett 65 év alatt törlesztendő 17 milliósi kölcsönnek felvételét mondotta ki, ezenel jóváhagyom.

Egyben azonban kikötöm: I. hogy a kölcsönprogrammin mindazon tételeire vonatkozólag, melyek kormányhatósági jóváhagyása még meg nem történt, valamint a jövőben felmerülő és a rendelkezésre álló ezen hiteltől fedezni kívánt szükségletekre nézve a kormányhatósági jóváhagyás minden esetben előzetesen kikéréssek és hogy ezen kölcsönprogram megvalósítása a most konvertáló által kerülő 9 milliósi kölcsön felhasználásánál szerzett tapasztalatok okuval, — szigorú és körültekintő pontossággal foganosztatassék.

2. Hogy a 218/904. számú határozatának I/5., I/6., I/2. és II/8. tételeire vonatkozólag a 101.439/904. számú renddeletemmel kívánt kimutatásokat és igazoló jelentést mielőbb terjessze fel.

Elvárom továbbá, hogy a múltban előfordult háztartási nehézségek és szabálytalanságok orvoslásával a város háztartását gyökeresen rendezze, s hogy a kölcsönmivellet a költségvetés minden legkisebb megterhelhetésének teljes kizárásával bonnyolitassék le. Ezen fontos czél elérhete érdekében újból figyelmébe ajánlom a városnak a kielégítendő szükségletek sorrendjének akként leendő megállapítását, hogy az elől idézett rendeletben kifejtett okokból *első sorban a gyümölcsösök hasznos befektetések és beruházások valósíttassanak meg.*

Erről a felterjesztett iratok visszaküldése mellett által értesítem, hogy a kölcsönösszegek teljesleges felvétele alkalmával kiállítandó kötelezvények a törzsiszét tervekkel együtt és annak feltüntetésével *előttra, hogy azok a törvényhatósági bizottság által tárgyalattak és elfogadtattak*, hozzáj jóváhagyás végett felterjesztendők. Budapest, 1905. évi január hó 10-én.

A miniszter helyett:

Sándor,
államtitkár.

A katonai utóállítások.

A honvédelmi miniszter Debreczenhez és Hajdu vármegyéhez az alábbi körrendeletet intézte az 1905. évi utóállítások tárgyában:

Kérdes merült fel az iránt, hogy miután a közös hadsereg és hadi-tengerszert, valamint a honvédség fentartására szükséges évenkénti újoncjutalékok a folyó 1905. évre a törvényhozás által még nem szavazattak, a folyó 1905. évi utóállítások addig is, míg az megtörténik, megtarthatók-e ugyszólván.

Emelleggöve és utalással hivatali elődöknek az 1903 évi szeptember 30-áról 64.809. szám alatt kiadott körrendeletére, minden további létség elosztására és mihez tartás, valamint az állandó sorozóbizottságok polgári előnökeinek is megfelelő értesítése végett részemről is kijelentem és elrendelem, hogy egy a hadkiegészítési kerületi parancsnokságok székhelyein rendszerint, valamint az említtet székhelyeken kívül eső helyeken kivételesen szervezett állandó sorozóbizottságok és védőőrtvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás. I. rész 102. §. 3. pontjában meghatározott, esetleg által előterleg megállapított és általam jóváhagyott napokon, — és pedig miután az idei újoncjutalás a rendes időben meg nem tartható, március, esetleg április hónapokban is egybeüljenek ugyan, de miködési körük általában korlátoztassék és az alább felsorolandó kivételek esteken kívül — csakis a gyomlátsra szorult férfirokonok keresetképeségének megállapítására szoríttassék.

Állításkötelesek tehát általában, különösen pedig a mult években a sorozáson meg nem jelent és utóállítás alá kerülő távollevők az idei januárius és februárius havi utóállításokra nem vezethetők és nem vezendők elő; mivel az utóállításokon besorozottak már a folyó 1905. évi újoncjutalékokra valóvának, illetőleg lesznek majd, ha ezen jutalékok megszavazattak, főlészámítandók; de már azokatánokra és hódvekre való tekintettel, akiknek tekintetbe jövő férfi rokonai idöközben keresetképteleneké válván, családfentartói minőségben a póttartaléka való áthelyezésre igényt nyertek, meg kell engedni és lehetővé tenni, hogy az illelő védkötelesek keresetképtelen családtagjai a védőtörvény utasítás I. része 57. §-a értelmében keresetképeségük tekintetében az állandó sorozóbizottságok által megvizsgálthassanak.

A fentebb körülírt azon rendelkezés alól, miszerint az állandó sorozóbizottságok a mult évekre utóállítandó állításkötelesek megvizsgálását nem eszközölhetik, kivételének lesz helye a következő esetekben, ugymint:

a) Az állandó sorozóbizottságok a magyar korona országában tartózkodó és megkeresés útján itten utóállítandó osztrák honosságu állításköteleseket, mintmogy azok nem a magyar, hanem az osztrák újoncjutalékokba számítatnak be, akadály nélkül megvizsgálhatják, sőt meg kell vizsgálniok.

b) Az éven körrendeletem kibocsátása előtt a folyó évben már megtartott utóállításokon a magyar honosságu védkötelesekre vonatkozólag hozott sorozóbizottsági leleteket és határozatokat netalánl zavarok és a felek fölösleges zaklatásának elkerülése czéljából, a maguk érvényében fentartani rendelem.

c) A külföldön állandóan tartózkodó magyar honosságu azon állításkötelesek, akik az e részben fennálló szabályok értelmében a külföldön már megvizsgáltattak és mint alkalmasok, vagy kevésbé alkalmasok valamelyik osztrák határszély vagy valamelyik honi sorozóbizottság előtt való megjelenésre már utasítottak és ott tényleg meg is jelentek vagy meg fognak jelenni, az állandó sorozóbizottságok által nagyobb zavarok és a felekre nézve az újabb elővezetés folytán háramló idövesztés és költségek elkerülése czéljából szintén megvizsgálhatók ugyan; a besorozásról szóló határozatok azonban az utóállítás alapjául szolgáló eredeti lajstromokból az állítási lajstromokba mindaddig be nem jegyzendők, amíg az 1895. évi újoncjutalékok a törvényhozás által meg szavazattak.

Ugyanezen időpontig nem jegyzendők be az állítási lajstromokba az oly magyar honosságu állításkötelesekre vonatkozó és besorozásra szóló sorozóbizottsági határozat sem, akik Ausztriában vagy Boszniában és Herzegovinában tartózkodván, ott megkeresés útján már utóállítattak.

Az Ausztriában tartózkodó és ottan való állítatásukat kérő magyar honosságu állításkötelesek ottan leendő utóállítás iránt ezentel és mindaddig, amíg az 1905. évi újoncjutalékok országgyűlési megajánlva nem lesznek, illetve ez iránt kibocsátandó további rendeletmíg, az osztrák hatóságokhoz megkeresések egyáltalában nem intézhetők.

Azok a sorozóbizottsági leletek és határozatok azonban, amelyek az Ausztriában vagy másutt külföldön tartózkodó és az eddigi rendelkezések vagy megkeresések folytán már megvizgált, de visszahelyezendőknek vagy fegyverképteleneknek talált magyar honosságu védköte-

lesekre vonatkoznak, esetleges zavarok elkerülése végett az állítási lajstromokba akadálytalanul bejegyezhetők; mivel annak megállapítása által, hogy az illeték alkalmazható és így be nem sorozhatók, az országgyűlés újonczmegajánlásja érvényes egyáltalában nincsen.

Egyuttal a folyó 1905. évre szervezett felülvizsgáló-bizottság működését is akként szabályozom, illetőleg korlátozom, hogy ezen bizottságok elé az újoncz-jutalékok megszavazásáig csak a már besorozott és tényleg szolgáló katonák és honvédek, továbbá a keresetképeségek tekintetéből felülvizsgálandó férfi rokonok vezetessenek és általuk csak ilyenek vizsgáltságnak felül, a folyó 1905-ik évi újonczásra vonatkozó utasási és működési tervezetek készítésénél való felhasználás czéljából a törvényhatóságok által visszatartandók.

Budapest, 1905. évi január hó 9-én.

Nyíri s. k.
hovédelmi miniszter.

121.500. sz.

X.

M. k. hovédelmi miniszter.

Debreczen sz. kir. város közönségének.

Az 1905. évben fogantatandó löösszeírásra és nyilvántartásra, valamint a kocskik és szekerek összeírására vonatkozólag a következőket rendelem:

A)

Lóösszeírás és nyilvántartás.

A lóállomány összeírása és nyilvántartása az 1873. évi XX. törvény-cikk végrehajtása tárgyában 1891. évi április 3-áról 16.500. szám alatt kiadott utasítás) A) fejezetének 3., 4., 12. és 13. szakaszai szerint fogantatandó.

1. A lóállomány bejelentésére és összeírására vonatkozólag az illeté közegek a fenti szakaszokban foglalt határozványok pontos betartásán kívül még különösen arra is utasítandók, hogy csakis a fenthivatkozott utasításhoz csatolt *minta* szerinti kimutatásokat használjanak; továbbá, hogy az összeírásnál arra is figyeljenek, hogy a fent említett utasításhoz csatolt II. minta szerinti kimutatás 9. rovatában kimutatandó 1—4. éven aluli csikók száma a található egész lóállományról vezetendő 4. rovat alatti adatok között befoglalassék és végre, hogy *teherhordó állatok* gyanánt kizárólag csakis az öszvérek és szamarak irassanak össze.

Az összesített járási (városi) kimutatások egy összegezett törvényhatósági főkimutatás kíséretében hozzám legkésőbb 1905. évi április hó 15-éig felterjesztendők.

2. A lovak nyilvántartására nézve az említett utasítás 12. szakaszának b) pontja alatt foglalt határozványok irányadóak.

Ezek alapján különösen felhívandók a községi előjáróságok, hogy a netáni mozgások esetén elővezetendő lovak állományában előfordult bármely változást a nélkül örözött 1903. évi állományvizsgáló kimutatás „Jegyzet” rovatába és az „Alkalmassági jegyzék”-be gondosan vezessék be és hogy a ló tulajdonosoknak akár történt változás, akár nem, adják tudtul, hogy a végrehajlási utasítás 27. szakaszához képest, mozgósítás esetén mely lovak lesznek a látogatási helyre elővezetendők, továbbá, hogy március végéig a hivatkozott 12. szakasz utolsó bekezdése szerinti ellenőrzést fogantatván, a kellőleg helyesbített „*lósztályozási kimutatást*” és „*alkalmassági jegyzéket*” a járási (városi) közigazgatási hatóságnak beküldjék.

A járási (városi) közigazgatási hatóságok pedig utasítandók, hogy ezen kimutatásokat a végrehajlási utasítás 13. szakaszához képest vizsgálják felül a változatosokat saját példányukon, jegyzékük elé és azután minden községnek a saját példányait megőrzés végett küldjék vissza.

Arról, hogy a nyilvántartási eljárás pontosan végrehajlatott-e, a löösszeírasi kimutatások felterjesztése alkalmával hozzám szintén jelentés teendő.

Végül megjegyzem még, hogy a lovak bejelentése, összeírása és nyilvántartása körüli eljárásnál a községi előjáróságokra háruló teendők a községi előjáróságok részére a hivatkozott törvény végrehajlási utasításával egyidejűleg kiadott „Kivonat” 1. és 3. szakaszában vannak összefoglalva.

B)

A kocskik és szekerek összeírása.

A löösszeírással egyidejűleg a található összes kocskik és szekerek is összeírandók.

Ezeknek bejelentésénél és összeírásánál ugyanazon eljárás követendő, mint a lovakénál.

A bejelentés és összeírás alól csakis a következők mentesek:

a) Az Ó Felség és a felségség uralkodóház tagjainak udvartartására szolgáló kocskik.

b) A nemzetközi szerződések szerint felmentett kocskik.

A bejelentett kocskiról és szekerekről a községi előjáróságok az ide mellette I. minta szerinti községi kimutatást állítják ki és pedig 2 példányban, az egyik példányt maguknál megőrzik és a másikat a löösszeírasi kimutatással együtt feleletes közigazgatási hatóságokhoz felterjesztik.

Ezek a községi kimutatásokat felülvizsgálják, a netáni hiányokat helyesbítik és azután azokból a szintén ide csatolt 2. minta szerinti összesített (városi) kimutatást készítvén, az is két példányban állítják össze és ezen kimutatás egyik példányát ugyancsak a löösszeírasi kimutatással együtt a törvényhatóságnak beküldik.

A törvényhatóság pedig az összesített járási (városi) kimutatásokat egy összegezett törvényhatósági főkimutatás kíséretében 1905. évi április hó 15-éig hozzám terjeszti fel.

Felhívom a törvényhatóságokat, hogy ezen rendelettem pontos végrehajtása iránt szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg. Budapest, 1904. évi december hó 11-én.

A miniszter helyett:

Gromon,
államtitkár.

4944—III.—a./1905. B. M. számú körendelet.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Az ország több részéből érkező jelentések arra mutatnak, hogy egyes választókerületekben rendszeres kísérlet történik az ellenfeleink terrorizálására és egyes képviselőjelöltek körmenetét, programbeszédeit, vagy pártgyűléseit fenyegető magatartású tömeg egyesik megakadályozni, mely alkalommal több helyen tettelgességek is követettek el.

A szabad véleménynyilvánításnak és a választói jog gyakorlásának ezen durva megsértésével szemben az a parancsoló kötelesség hárul az államhatalomra, hogy a közrendet és a legszebb honpolgári jog gyakorlásának szabadságát feltétlenül biztosítsa.

Minden oly községben, melyben ennek szükségese mutatkozik, falragasok vagy más alkalmas módon és a nép által is értett nyelven meg hirdetendő *felhívás bocsátandó ki az elsőfokú hatóság által* a lakossághoz, melyben komolyan kell azt figyelmeztetni, hogy az alkotmányos élet egyik alapfeltételét képező szabad véleménynyilvánítási jogát mindenkinek tiszteletben tartani és bármint fenyegetéstől vagy erőszaktól tartózkodni minden szabadságszerető magyar embernek honpolgári kötelessége. S egyuttal köztudomásra kell hozni, hogy más politikai pártállásokkal szemben fenyegető magatartást tanúsító vagy éppen tettelgességre vetemedő csoportosulások kerülhetetlen szigorral s ha kell, fegyveres erő alkalmazásával is szét fognak oszlatni.

Az illetékes hatósági közegeknek pedig személyesen felelőssé tevéken az iránt, hogy a személy- és vagyonbiztonság, valamint a szabad véleménynyilvánítás elleni büncselekményeket törvényes hatalmuk legerélyesebb felhasználásával fogják megakadályozni, illetőleg megtorolni és a választási közélet szabadságát veszélyeztető csoportosulásokkal, ha kell, karhatalommal is szétjelszlatják.

Budapest, 1905. évi január hó 14.

Tizsa, s. k.

Felhívás

Debreczen sz. kir. város lakosaihoz.

Debreczen népe mindig kitüntette magát más városok lakosai felett azzal, hogy nyugodtan, higgadtan tárgyalta a napi eseményeket, tisztelte mindenkinek akár politikai, akár más tárgy véleményét s nem akadályozta soha a szabad véleménynyilvánítást s különösen a külö-

bőző pártállás képviselőjelölt érdekében történő körmenetet, programbeszéd-tartást s általában a párgyűléseket nyugodtan szemlélte, nem zavarta.

A művelt emberek jellemző éme viselkedés és okosság Debrecezen lakosaiban nem hiányzik — tudom — ma sem.

De mert a képviselőválasztás izgalmai más választókerületekben már is odafigyaltak, hogy az államhatálon szükségessé tartotta elrendelni, miszerint a községben a legszebb honpolgári jog gyakorlásának szabadságát a törvényhatóságok felületlen biztosítsák: — nehogy Debrecezen városában idegen elemek által zavar és rendtelenség legyen előidézhető, felhívom Debrecezen s. kir. város lakosait, hogy mint mindenkor, úgy a képviselőválasztás napján — e hó 26-án — és addig is „az alkotmányos élet egyik alapfeltételét képező szabad véleménynyilvánítási jogot tiszteletben tartani s az ellenvéleményekkel szemben bármilyen fenyegetéstől vagy erőszaktól tartózkodni tartsa minden szabadságszerető magyar ember honpolgári kötelességének”. — E tekintetben mindenki ellenkező — sőt netalán fenyegető magatartás vagy egész tettelegességre vetemedő csoportosulás kerülhetlen szigorral s ha kell, fegyveres erő alkalmazásával is megtorolva lenne.

Ezen jóakaró figyelemzetést mellett még azt a kérést is intézem Debrecezen lakosaihoz s különösen a szülőkhez, gyámokhoz, a gyárosokhoz s iparosokhoz, hogy a választás napján — e hó 26-án — szíveskedjenek az utcán pajkoskodni, csoportba verődve zajongani szerető gyermekeiket, gyámoltjaikat, tanonczaikat odahaza tartani s visszatartani minden utcai csoportosulástól, minthogy amiatt nemcsak a gyermekek, a tanoncok lennének veszélyeztetve, hanem a netalán azok közbéjöttével előidézendét rendteliséget a szülők, gyámok, gyárosok s iparosmesterek is felelősségre vonatnának.

Debrecezen, 1906. január 19.

Kovács József,
polgármester.

Az országgyűlési képviselőválasztás alkalmából a központi választmány a következő értesítést bocsátotta ki:

Az 1905. évi február hó 15. napján Budapesten újból megnyitandó országgyűlésnek Debrecezen s. kir. városból küldendő országgyűlési három képviselő megválasztása az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. törvénycikkek alapján levőn foganatosítandó: ezen törvények értelmében választói képességgel felruházott lakosok tudomás és alkotmányos joaik gyakorolhatása végett következőkről értesítetnek:

Városunknak még az 1848-ik évben 3 választókerületre lett felosztása ezen alkalomra is érvényben marad, jelesül: csapó- és péterfia-utcai városrészek az I-ső, — hatvan- és piacz-utcai városrészek a II-ik, — Varga- és Kossuth-utcai városrészek a III-ik választókerületet képezik. Mindegyik választókerület egy-egy országgyűlési képviselőt választ.

Az 1899. évi XV. t.-cz. 158. §-a szerint szavazati joggal a választásnál csak azok bírnak, kik a választók mult évben készült s az 1905. évre érvényes állandó névjegykönyvében bentfoglaltatnak s csak azon kerületben, amelyben ősszeírva vannak.

Választói jog csak személyesen gyakorolható. A szavazás nyilvánosan, előszóval történik.

A városrészenként különböző színű igazoló-jegyek, — melyek szavazás alkalmával a választási elnök felhívására előmutatandók, a választópolgároknak előre fognak kézbesítettini.

A választási eljárás mindhárom kerületben 1905. január hó 26. napján, csütörtökön reggel 8 órakor veszi kezdetét.

Választási helyül kitűztetik:

a) az I. választókerületben:

a csapó-utcai választók részére: a Vár-utca 1. számú házban levő debreczeni Zenede földszinti terme;

a péterfia-utcai választók részére: az Egyház-tér 17. számú házban levő evangélikus református egyházi tanácsterem.

b) a II-ik választókerületben:

a hatvan-utcai választók részére: a városház kis tanácsterem;

a piacz-utcai választók részére: a városház nagy tanácsterem.

c) a III-ik választókerületben:

a Kossuth-utcai választók részére: a Szent-Anna-utca 19. szám alatti római kath. elemi leányiskola földszinti terme;

a Varga-utcai választók részére: a Szent-Anna-utca 17. szám alatti római kath. főgimnázium udvari torna-terme.

Az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 58. és 59. §-ai alapján a választási elnökök, szavazatszedő küldöttségi elnökök és jegyzők, valamint ezeknek helyetteseik is megválasztva lettek és pedig:

a) az I. választókerületben választási elnök: K. Kiss József, aki egyszersmint a péterfia-utcai első szavazatszedő küldöttség elnöke is; választási jegyző: Szabó István.

a csapó-utcai második szavazatszedő küldöttség elnöke: Sinka Sándor, aki választási elnököt akadályoztatása esetén helyettesíti; szavazatszedő küldöttségi jegyző: dr. Kérészy Árpád; helyettes elnökök: dr. Márton Kálmán, Török Péter; helyettes jegyzők: Kovács Kálmán és dr. Komlóssy Pál;

b) a II. választókerületben választási elnök: Dicsőfi József, aki egyszersmint a piacz-utcai első szavazatszedő küldöttség elnöke is; választási jegyző: dr. Árvay Béla;

a második, — hatvan-utcai szavazatszedő küldöttség elnöke: S. Szabó József, aki választási elnököt akadályoztatása esetén helyettesítendő. Szavazatszedő küldöttségi jegyző: dr. Borzovay Jenő; helyettes elnökök: Kulcsár Endre és dr. Freund Jenő; helyettes jegyzők: dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző és dr. Szikszay Szabó László;

c) a III-ik választókerületben választási elnök: dr. Tüdös János, aki egyszersmint a varga-utcai szavazatszedő első küldöttségnek elnöke is; választási jegyző: dr. P. Ábrahám Dezső;

a Kossuth-utcai szavazatszedő második küldöttségnek elnöke: dr. Pecköz Ernő, aki választási elnököt akadályoztatása esetén helyettesíti, — szavazatszedő küldöttségi jegyző: dr. Csath Sándor; helyettes elnökök: dr. Kocsár Gábor és dr. Balázs Bertalan, helyettes jegyzők: Dalmay Barna és dr. Osvarth Ferenc.

A választóknak a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad

Képviselőjelöltet a kerület 10 választójának együttesen kell ajánlani. Ezen ajánlat irásban adandó át a választási elnöknek, ki az általa meghatározandó helyen és időben azt a választást megelőző napon is átveheti, legkésőbb azonban ily ajánlat előlával a választás megnyitása után adandó át a választási elnöknek. Az ajánlattal egyidejűleg minden jelölt részére, minden szavazatszedő küldöttséghez egy bizalmiférfi jelölendő; szabadságában áll azonban az ajánlónak minden küldöttséghez két bizalmiférfit jelölni, ezen bizalmiférfiak pedig az 1899. évi XV. t.-cz. 153. §-a értelmében még egy városi lakost, mint azonossági tanút, nevezhetnek meg. Az ajánló kivanatára ajánlatáról térítvény adandó. Az összes azonossági tanuk a szavazatszedő küldöttség színe előtt az 1899. évi XV. t.-cz. 153. §-ában előírt esküt tartoznak letenni.

Kelt a Debrecezen s. kir. város központi választmányának 1905. évi január hó 12-ik napján tartott üléséből.

Varga Károly,
tb. tanácsnok,
központi választmányi jegyző.

Kovács József,
polgármester,
központi választmányi elnök.

Értesítés

a városi főtisztviselő urakhoz.

A hivatalos nyomtatványok készíttetését a városi főtisztviselő és egyes ügyosztályok főnökei eddigéig a városi tanácshoz intézett jelentés mellett kérelmeztek s azoknak kinyomatása tanácsai határozattal rendeltetett el.

Mintthogy azonban a városi nyomda mint önálló iparváltaló kormányhatóságilag jóváhagyott közügyűltségi határozat folytán 1905 január hó 1-ső napjától kezdődőleg külön kezelébe vétettet s a hivatalos nyomtatványok ezental a város terhére értekeltenek: ezen eljárás most már változás alá jön; elrendelte ugyanis a városi tanács, hogy a szükséges hivatalos nyomtatványok kiállítását a főjegyző, mint a nyomda főfelügyelője külön utalvány mellett saját hatáskörében rövid uton eszközölteti s a rendeléményéseket ellenőrzi.

Felkérem emelőlgyva az igen tisztelt városi főtisztviselő urakat és az egyes ügyosztályok főnökeit, hogy szükségéig hivatalos nyomtatványmintákat elkészíttetés végett külön kiséző jegyzék mellett hozzáim szíveskedjenek küldeni; megjegyezvén, — és ezt különösen hangsúlyo-

zom — hogy a nyomtatandó példányok száma *ne csak a nyomtatvány mintának, hanem a hozzám czimzett kísérő jegyzékben is* meg legyen jelölve. — Feleltem még azt is, hogy utalvány, vagy külön tanácsí határozat nélkül a nyomdában semmiféle hivatalos helyről jóvámegeendelés nem fogadtatik el.

Amidőn a fentiekről az igen tisztelt tisztikart értesítem, figyelembe ajánlom, hogy a hivatalos nyomtatványok megrendelésénél a legtakarékosabban sziveskedjenek eljárni és csak azoknak a nyomtatványoknak kiállítását eszközöltessék, melyek valóban nélkülözhetetlenek a megrendeltekhez és csupán annyi példányban nyomtassák, arannyi egy évi szükségletükre elegendés, nehogy a korlátlan rendelményezéssel felesleges költségeket szerezzenek.

Épen ezért felkérem az ügyosztályok t. főnökeit, hogy a hozzájuk kinyomatás végett bemutatott iratok rendelményezését mennyiség tekintetében szigorúan ellenőrizték.

Egyidejűleg arról is értesítem a t. tisztviselő urakat, hogy hivatalos könyvek bekötetése iránt szintén hozzám sziveskedjenek fordulni. A bekötött jegyzékben pontosan kifejeze legyen a kívánás, mely szerint könyveket bekötetni kéremkéz, és aztán ezen jegyzék alapján külön utalványt állítok ki, mely Dávidházy Kálmán könyvkötő mesterrel szemben egyedül fog érvényben bírní a rendelményezés teljesítésénél, amennyiben a könyvkötőmmékké az is elkerüléssel közvetlen a könyvkötőhöz leadva — határozott utasításomból — sem el nem fogadtatnak, sem árak az évi utalványzómom hiányában ki nem fizetnek.

Itt is feleltem, hogy a könyvek bekötésénél hasonlóképen a takarékoság legyen irányadó. — Csak az oly könyvek köttessenek be bőrsarokkal, kemény fedélbe, melyek gyakori használatban állanak s ha egyáltalában bekötöttük mulhatatlan szükséget képez.

Debreczen, 1905 január 9.

Vescey Imre,
főjegyző.

Hírek.

— **József főherceg betegsége.** Elszomorító és aggasztó híreket hallunk a mindenki által szeretett és nagyrabecsült József főhercegről. Hosszabb idő óta betegedik már, de bántalmos testi szívóssága eddig még diadalmasan állott ellent a kórnak s kornak, de mint utjabban jelentik Fiuméből, a főherceg állapota rosszabbra fordult s Kiselják udvari doktor már figyelmeztette is a főhercegi családot, hogy a nagybeteg a közdem utól figyelmezteti éli. — Vajha csalódnék az orvos és a természet diadalmasodik a legmagyarabb főherceg betegsége felett!

— **Halálos.** Ismét egy derék vadasatyja, elhunytáról kell megemlékeznünk. Hidvéger Mihály földbírtokos, városi bizottsági tag, csütörtökön reggel 5 órakor néhány napi súlyos szenvedés után 76 éves korában jobb létre szenderült. A boldogult jóismert kedves alakja volt városunknak s valóságos példányképe az emberbaráti szeretetnek. Pénteken délelőtt 11 órakor nagy részvét mellett temették el.

— **Az országos Csokonai-ünnep elhalasztása.** F. hó 13-án tartotta ülést a Csokonai-kür, melyen elhatározták, hogy a Csokonai halálának száz éves évfordulójára tervezett országos irodalmi ünnepet — tekintettel a képviselőválasztások izgalmaira — elhalasztják s azt f. évi május 20. és 21-én tartják meg.

— **A gázgyári robbanás.** F. hó 15-én este 6 órakor nagy szerencsétlenség történt a gázgyárban; az a része ugyanis a gyárnak melyben a tisztítás történik, véletlen szerencsétlenség következtében felrobbant s ez a robbanás olyan erővel történt, hogy szétvetette a gáz-tisztító épületet, ennek nehéz vasfödélét mintegy 50 — 60 méter magasra vetette fel s a robbanás ereje által még a szomszédos fa- és szénraktár teteje is megrongálódott. Még szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy sikerült a tisztítóból a gázomterbe vezető csövet elzárni, mert különben az egész gyár levegőbe repül s kiszámíthatatlan károk támadtak volna ebből kifolyólag. Hogy milyen veszélyes volt a tűz, mutatja az, hogy a robbanás a gyár azon részében, ahol a retortákban a gáz fejlesztek. Az értesítés után a tűzoltóság Publig Ernő h. főparancsnok vezénylete alatt, tekintettel a nagyméretű veszélyre, teljes felszereléssel rögön megjelent a helyszínen s a káros tűzoltónk megfeszített és vakmerő munkájának sikerült a tűz mintegy 3 órai oltás után lokalizálni. A robbanás következtében mintegy 3 napig nem volt világítás a városban s a tanács felfalagszok figyelmeztette a közönséget arra, hogy a szükséges világitásról gondoskodják. Egyesek, de főleg kávéházak és vendéglők jelentékeny kárt szenvedtek e miatt éppen a vásár idején; a színházi előadások is szüneteltek, a városra pedig teljes sötétség borult, de ezek miatt sem a várost, sem a gázgyári igazgatót

felelőssé tenni nem lehet, mert, mint a rögön megtartott vizsgálat is kiderítette, de a város által Budapestről hozottt szakértő is bizonyítja: a szerencsétlenség véletlenség következtében támadt s e miatt felelősségre vonatki sem lehet. A gázfejlesztés különben 19-én megindult ekkor már világságos volt Debreczenben.

— **A Kaszinó Kazinczy-pályázata.** A debreczeni kaszinó f. hó 18-án adta ki jelentését a Kazinczy-pályázat eredményéről. E szerint a költői pályámékek közül, a „Csokonai emlékezete” cz. óda szerzőjének Kuti Sándornak az első díjat 12, — az „Ünnepi óda” szerzőjének Vályi Nagy Gusztávnak, ki mostanában 7 pályadíjat nyert el ügyes tollalval, a második díjat, 8 aranyat ítélt oda. A műfordítási tételre beérkezett pályámékek közül a „Bukolikká csodás, és tiszta képek az emberiség bölbeskorából” jelgével ellátott pályámű nyerte meg az első díjat, szerzője Gál Zoltán, míg a második díj érdemes művek hiányában nem adatott ki.

— **Képviselőjelölés Debreczenben.** A képviselőjelölések Debreczenben is megtörténtek s városunk 3 kerületében 9 képví-előjelölt küzd a jogadatumért. Szabadelvűpárti jelöltek az I. kerületben dr. Jászai Viktor jogakadémiai tanár, a II-ban dr. Münnich Aurél, a III-ban lovag Doboczi Sándor. Függetlenségű jelölt az I. kerületben dr. Thaly Kálmán, a II-ban dr. Bakonyi Samu, a III. kerületben úr párti Szabó Kálmán. A szocialisták az I-ben Gáll István, a II-ban Bokányi Dezsőt, a III-ban Szatmári Istvánt jelölték.

— **A m. kir. honvédelmi miniszter** az összes törvényhatóságokhoz körröndeletet bocsátott ki, melyben az 1905-ik évben az ország területén működendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok működési napját megállapította s a polgári elnököket valamint, helyetteseiket ki-nevezte. Városunkban a polgári elnöki teendőkké megbízottai: Domahidy Elemér főispán s helyettesül: Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán, Működési határidőkül a következő napok állapítottak meg: január 30., február 23., március 22., április 17., május 25., június 26., július 27., augusztus 24., október 16. és 25., november 16. és december 11. A felülvizsgáló bizottság működését rendszerint délelőtt 9 órakor kezdi meg. A felülvizsgálatok a Pavillon laktnyában levő sorozó-helyiségben tartanak.

**Angol plaidek és takarók, svéd borkabátok
Város Katánál.**

**Uri dívat, kalap és fehérnemű üzlet Békés
Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Ujfaluassy-ház.
Angol női bluzsokát, férfi fehérneműeket és kelen-
gyéket mérték szerint a legcsébb kivitelben készíti.**

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerek-raktárában
gyógyszerészi különlegességek
és illatszerek
a legnagyobb választékban kaphatók.
Eredeti francia és angol gyártmányok.

569.
1905. szám.

Árverési hirdetésny.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről ezennél közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező, az állami gyer-mekmenhely mellett fekvő, mintegy 3 holdnyi területű föld 1905. évi március hó 1-től 1908. évi március 1-ig terjedő három évre a városnáza nagy tanácssterében 1905. évi február hó 8. napján d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésben haszonbérbe kiadtni fog.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesíthettek, hogy a föltételek a város számvevőségénél a hivatalos órák alatt megtekintethetők s hogy a kiküldési ár 10%, a bánatpénzül készpénzben az árverelő bizottság kezéhez leteendő.

Kelt Debreczen, 1905. január hó 16-án.

A városi Tanács.

HASZNOS!!

és kell tudni mindenkinek Debreczenben, hogy Piacz-
utca 51. sz. a., a Csanak
fűszerüzlet mellett levő
ruhacsarnok feloszlik és
az ott raktáron levő min-
den alkalomra szükséges
férfi-, fiu- és gyermekruha
mig a készlet tart mesés
olcsó árért lesz eladva.

Mindenki ragadja meg
ezen alkalmat mert ott
kevés pénzért nagy bevá-
sárlást tehet.

60 krajczár

1 liter legfinomabb

ANTRAGEN-TINTA.

Piacz-utca 12.

(Stenczinger ház)

a pipirkereskedésben.

Porcellán kályhák

budweissi és honi gyártmányokban.

Cserép-kályhák átrakásánál a fűtőképeség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűntést keltő új találmányu **multiplikátor** betétet felelősség mellett ajánlom.

Meidingeri rendszerű, valamint multiplikátor-betétű köpenyes kályhák, acél és zománcozott köpenyvel.

Konyhák, magyar tornyos és francia rendszerben, valamint porcellán burkolatban.

Fürdőkádak horganylemezből, festve és fűtőkészülékkel, valamint porcellán burkolattal.

Vas- és rézbutorok legnagyobb raktára.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tóth Gyula Debreczen, Piacz-u. 20., 27.

Debreczen szab. kir. város könyvnyomdája

Városházépület. (Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leg egyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legdiszesebben állíttatnak ki. — V i d é k i megrendeléseket pontosan eszközöl.

Tartós betűerősből készült tömöntrvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos ár mellett a legrövidebb idő alatt szolgálunk.

Sörgönczelm: VÁROSI NYOMDA.
Telefon: 270. — Alapítattott 1561-ben.

Kortestollakat

gyönyörű

élénk színekre

fest

HABÉCZY ANTAL

gőzerőre berendezett ruhafestő intézete

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42.

TELEFON 323.

Lapunk részére
hirdetéseket
jutányos áron felvez
Szerető István
és
a városi könyvnyomda-üzletvezetősege.

Alkalmi és névnap ajándéknak
igen alkalmas

Szomorú Órák.

Írta: Konez Ákos.

Ára gyönyörű vászonkötésben 4 kor.

Kapható a szerzőnél.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYÖR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselő: Debreczen és Hajdumegye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.
Műkő- és Cszementárgyár.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Áttereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **Karmantus** és **csömöszölő** Cszementesövek, Csatornázás.
Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a **JOHN-féle kéménytoldó**,
mely minden kémény huzatát megjavítja, füstaklatást megszüntet.